Szorgos hétköznapjaink munkájával szilárdítsuk a nép véráldozattal kivívott szabadságát!

Szabadság

A DEMOKRATIKUS KÖZVÉLEMÉNY NAPILAPJA – KOLOZSVÁR

I. ÉVFOLYAM. 5. SZÁM 1989. DECEMBER 27., SZERDA. 4 OLDAL ÁRA 50 BANI

A Szabad Román Televízió egyik adásában kedd délután beszédet mondott a Nemzeti Megmentési Front Tanácsának elnöke és a miniszterelnök

Ion Iliescunak, a Nemzeti Megmentési Front Tanácsa elnökének beszéde

Tisztelt honfitársak!

Ezekben a napokban egy igen feszült program foglal le bennünket, de jelen kívántunk lenni a stúdióban, ha úgy óhajtják, egy személyes okból is — úgy hallottam, az a híresztelés terjed, hogy lehetséges, már nem is létezünk.

Elsősorban azt akartuk, hogy lássák, még létezünk. Másodsorban vágolni szeretnénk néhány kérdést tevékenységünk stádiumával kapcsolatosan.

Az első gondolat: Forradalmunknak egy megkülönböztetett sajátossága van. Forradalmunk a tömegek spontán akciójának eredménye, az évek során felhalmozódott elégedetlenséget juttatja kifejezésre, amelyet a tömegek és elsősorban az ifjúság mozgalmainak megtorlására irányuló próbálkozások fokoztak. Teljesen hamis az az eszme, amely hitelnek is örvendhet, miszerint néhány szervezett erővel, mitöbb külföldi segítséggel is szervezett államcsíny volt. A valóság az, hogy a Nemzeti Megmentési Front e Tanácsa az eredménye és nem megelőzője a mozgalomnak. Ennek egy hátránya is van, egy olyan nehézség, amellyel most állunk szemben, mert meg kell alakulnunk, az új hatalom struktúráiként kell szervezkednünk. Időre van szükség, hogy kiépítsük szervezetünket.

A lakosságot terrorizálni igyekvő régi megtorló apparátus részéről folytatott akciók legmérgezőbb célja az, hogy megakadályozzon bennünket ennek megvalósításában, abban, hogy az első napok eufóriájáról rátérjünk a gyakorlati szervező munkára, az ország egész gazdasági és társadalmi életének normalizálására. Az új szervek tagjainak biztonsága is olyan kérdés, amellyel foglalkoznunk kell.

Láthatják, a terrorista akcióknak az a célja, hogy megakadályozzák a gazdasági-társadalmi élet stabilizálását, s az országban rendet teremteni „képtelen" új vezetés felé tereljék a néptömegek elégedetlenségét.

Másodsorban reális problémák merülnek fel a gazdasági és társadalmi élet normális menetének megszakadásával, valamint a honpolgárok konkrét problémáinak megoldásával kapcsolatosan. Amíg nem szervezzük meg az államhatalom, az állami adminisztráció új formáinak struktúráit, tehát központi szinten, a tanács szintjén, amely a hatalom szervének funkcióit vette át, a kormány szintjén, amely a központi adminisztrációt vezeti, valamint megyei szinten is — a hatalom helyi szerveiként működő megyei, municípiumi, városi és községi tanácsok és a helyi adminisztráció, amely a honpolgárok problémáit megoldja —, a részletekig terjedő ezen szervezés nélkül életünk menetének kell szenvednie. Ezért felkérem önöket és felhívom a front megyei tanácsait, valamennyi helyi tanácsát, hogy most fordítson megkülönböztetett figyelmet a konkrét problémákra. Az általános programtörekvések fázisáról — azon programnak, amelyet ismertettem — térjünk át a normális élet kontinuitásának biztosítására, új alapokon szervezve újra azt. Ezért ne szakítsuk meg többé e tevékenység lebonyolítását, zavarva a helyi gazdaságnak, a lakosság ellátásának, a szállításnak, a kereskedelemnek stb., akáresak a vállalatok gazdasági tevékenységének a kérdéseit, megoldani hivatott szerveket.

Egy esztendőt zárunk le — egy új gazdasági évet kezdünk. Azt akarjuk, hogy a jelenlegi központi szerveket — lévén, hogy a meglevő struktúrákra kell támaszkodnunk — ne bontsuk le, mert ez igen nagy nehézségeket idézne elő tevékenységünkben. Rakjunk le néhány alapot, amely segítse elő, szabadítsa meg a gazdasági egységeket, a

(Folytatása a 4. oldalon)

KÖZLEMÉNY

Tekintettel arra, hogy a két diktátor, Nicolae és Elena Ceaușescu elítélése és kivégzése után is egyes elszigetelt elemek folytatják terrorista akcióikat, veszteségeket okozva emberéletben és anyagi javakban, a Nemzeti Megmentési Front Tanácsa elhatározza:

1. A fővárosban és az ország összes megyéiben rendkívüli katonai törvényszékeket hoznak létre, amelyek ítélkezni fognak minden terrorista cselekmény esetében.

2. Az ítélkezés sürgősségi eljárás szerint történik, az ítéleteket pedig azonnal végrehajtják.

3. Azon terrorista elemek fölött, akik legkésőbb csütörtökön, 1989. december 28-án 17 óráig nem adják le a náluk levő fegyvereket és lőszert, e rendkívüli törvényszékek ítélkeznek és hoznak ítéletet a sürgősségi eljárás szerint.

JAVASLATOK

a Nemzeti Megmentési Front ideiglenes végrehajtó bizottságainak, illetve tanácsainak összetételére vonatkozólag

— Megyei szinten: a Nemzeti Megmentési Front Tanácsát 75—85 tag alkotja.

— A tanács összetételében részt vesznek:

— a municípiumi, városi és községi tanácsok képviselői;

— a nagy iparvállalatok munkásai;

— földművesek;

— különösen érdemes értelmiségiek;

— főiskolás, munkás és iskolás ifjúság képviselői;

— nemzeti kisebbségek képviselői;

— vallások képviselői;

— nők képviselői.

A megyei tanács 21—23 tagú, ideiglenes végrehajtó bizottságot választ, elnökkel, két alelnökkel, titkárral.

A bizottság tagjai a következő tevékenységi területekre szakosodnak:

— gazdasági terület;

— szervezési terület;

— állampolgári kapcsolatokkal és szociális-humanitárius problémákkal foglalkozó kollektíva;

— sajtóval, rádióval és televízióval foglalkozó kollektíva;

— katonai és védelmi problémákkal foglalkozó kollektíva;

— művelődési és művészeti problémákkal foglalkozó kollektíva;

— vallási problémákkal foglalkozó kollektíva.

A municípiumok és a városok szintjén tanácsok, illetve ideiglenes végrehajtó bizottságok alakulnak, a megyeihez hasonló szerkezettel és a következő taglétszámmal:

Municípium	Tanács	Ideiglenes V.B.
Kolozsvár-Napoca	65—75	17—19
Torda	45—55	15—17
Dés	45—55	15—17

Város	Tanács	Ideiglenes V.B.
Aranyosgyéres	31—35	13—15
Szamosújvár	25—29	11—13
Bánffyhunyad	25—29	11—13

A községek szintjén hasonlóképpen megalakulnak a tanácsok és a végrehajtó bizottságok. Ezek megfelelnek a lakosság struktúrájának, képviselvén a dolgozók összes kategóriáit.

Szám szerint a tanácsokat 19—21, az ideiglenes végrehajtó bizottságokat 7—9 tag alkotja.

A gazdasági vállalatok és a társadalmi-művelődési intézmények szintjén megalakulnak a Nemzeti Megmentési Front bizottságai, a vállalat és az intézmény összes dolgozói kategóriáinak képviselőiből. Létszámuk arányos az alkalmazottak létszámával, de nem lehet nagyobb 19-nél.

A gazdasági egységekben és a társadalmi-művelődési intézményekben az adminisztratív vezetőség — igazgató, főmérnök, aligazgató és főkönyvelő — továbbra is megtartja beosztását, és a front egységen belüli tanácsának irányításával folytatja tevékenységét.

Az eddig megalakult tanácsokat és bizottságokat úgy kell átalakítani, hogy megfeleljenek ennek a struktúrának.

Kolozsvár, 1989. XII. 25.

Közlemény a Nemzeti Megmentési Front Tanácsa részéről

A Nemzeti Megmentési Front Tanácsa az elnöki tisztségbe Ion Iliescut, az első alelnöki tisztségbe pedig Dumitru Mazilut választotta meg.

TÖRVÉNYEREJŰ RENDELET

A Nemzeti Megmentési Front Tanácsa elrendeli:

Egyetlen szakasz: Románia miniszterelnöki tisztségébe nevezi ki, a választásokig, Petre Romant.

Aláírja Ion Iliescu, a Nemzeti Megmentési Front Tanácsának elnöke.

TÖRVÉNYEREJŰ RENDELET

A Nemzeti Megmentési Front Tanácsa elrendeli:

Egyetlen szakasz: A honvédelmi miniszteri tisztségbe nevezi ki Nicolae Militaru vezérezredest.

Aláírja Ion Iliescu, a Nemzeti Megmentési Front Tanácsának elnöke.

TÖRVÉNYEREJŰ RENDELET

az Állambiztonsági Főigazgatóságnak és a Belügyminisztérium alárendeltségébe tartozó más szerveknek a Honvédelmi Minisztérium összetételébe való beiktatásáról

1. szakasz. A jelen törvényerejű rendelet időpontjában a Honvédelmi Minisztérium összetételébe iktatódik be az Állambiztonsági Főigazgatóság, a biztonsági csapatok parancsnoksága az alárendeltségükbe tartozó szervekkel és egységekkel együtt. Ez magában foglalja a struktúrát, a költségvetést, a személyzetet, a fegyverzetet, a lőszereket, az ellátmányban levő technikát, az állóalapokat, valamint az országban és külföldön levő aktívumot és passzívumot. Az asszimilált igazgatóságok, egységek és közös hivatalok részére az állományt, a technikát, az állóalapokat, valamint a költségvetést a betöltött hatáskörük arányában osztják fel.

2. szakasz. A Belügyminisztérium keretében marad a Milícia Főfelügyelősége, a tűzoltóság parancsnoksága és a börtönök igazgatósága az alárendeltségükben levő valamennyi egységgel. Az útlevelekkel, a külföldiek nyilvántartásával és az államhatárok átlépésének ellenőrzésével foglalkozó igazgatóság tekintetében külön törvényerejű rendeletet adnak ki.

3. szakasz. Az 1. szakaszban előirányzott katonai és civil személyzet pénzbeni és anyagi járandóságait a Honvédelmi Minisztérium fogja biztosítani.

4. szakasz. A határőr-csapatok reintegrálódnak a Honvédelmi Minisztériumba.

5. szakasz. A Honvédelmi Minisztérium intézkedéseket tesz az összetételében levő valamennyi alakulat egységes megszervezésének kijelöléséért a minisztériumra háruló hatáskörnek és feladatoknak megfelelően.

6. szakasz. A tervügyi, állóalap-gazdálkodási Állami Bizottság és a Pénzügyminisztérium intézkedéseket tesz, hogy megfelelő módosításokat eszközöljön a Honvédelmi Minisztérium és a Belügyminisztérium 1990. évi gazdasági mutatóiban.

A Nemzeti Megmentési Front elnöke:
ION ILIESCU

Honvédelmi miniszter:
NICOLAE MILITARU vezérezredes

TÖRVÉNY

egyes törvények, törvényerejű rendeletek és más szabályozó rendelkezések hatálytalanításáról

Azzal a céllal, hogy Románia törvényei közül azonnal kiiktassunk egyeseket a volt diktatorikus rezsim által kiadottak közül, mélységesen igazságtalan jellegű és a román nép érdekeivel szembenálló szabályozó rendelkezéseket, a Nemzeti Megmentési Front Tanácsa elfogadja a jelen törvényt.

Egyetlen szakasz:

Hatályon kívül vannak helyezve és maradnak a következő törvé-

(Folytatása a 4. oldalon)

NÉPIRTÓK VÉGE

Két riadtnak tűnő, ráncos öreg állt a késő éjszakai órákban az ország színe előtt, talán életükben először kikészítetlenül, gorillák és lakájok hada nélkül, zászlót lengető tömeg nélkül, szegfűt átnyújtó fiatalok nélkül, mikrofonok nélkül, műmosoly nélkül, csak úgy, ahogy az Isten megadta, szinte szánalmasan... Mielőtt azonban sokat próbált szívünk megeshetett volna rajtuk, arcukon, tekintetükben megjelent az, ami már a legutóbbi világégés óta ismerősen riogatja a világot, s ami csak a tömeggyilkosok sajátja. Amit csak látunk, de nem tudunk megfogalmazni. Valami sajátságos keveréke annak a gőgnek, amely csak a magukat mindenhatóknak képzelő eszeveszetteknek, a megalázásra születetteknek, a cinikus kegyetleneknek a vonásain éktelenkedik. A gonosz rosszindulat kifejezése, amely éveken át bizonyos formájúra alakítja az arcot, oda kövesedik, aszerint alakulnak a ráncok, a tekintet, a fejtartás, hogy azután már nem lehet másokkal, az emberekkel összetéveszteni őket.

Még vitatja az ország a késő éjszakai megrendítő élményt, de már el kell hinnünk, hogy ennek az országnak a legsötétebb korszaka lezárult.

Ez biztos!

A sebeket és a romokat ők ejtették az ország testén az újjáépítés azonban ránk maradt. Azokra, akik zászlót lobogtattak akikre tüzeltek, s akik a halottak elhantolása után most már vissza kell álljanak a munka mellé.

A krónikás számára nem volt örömünnep a tegnapi; mi éppen abban különbözünk, hogy semmilyen halál sem alacsonyíthat le emberségünkben. Csak megkönnyebbülhetünk, mert december huszonkettedikétől ahhoz a világhoz tartozunk, immár mindörökké, amelyben soha semmiféle bűn nem maradhat megtorlatlanul. Amelyben a tömeggyilkosoknak golyó jár!

Orbán Ferenc

Kolozsvár búcsúzik hőseitől

Égnek a gyertyák. Égnek a Főtéren és az Astoria szállodánál, a Monostoron és a Mărăști téren. Égnek a gyertyák tizezrek kezében a Hősök temetőjében. Örök fáklyaként világítanak. Emlékeztetnek és intenek: nagy a szabadság ára, vigyázzunk rá!

Fekete vászonnal bevont gépkocsik sora vonul át a városon. Rajtuk legjobbjaink, december 21-e hősei. Élettelen testük, koporsóba zárva.

Az egykor Jókai nevét viselő utcácska keskeny. Amint azonban kiszabadul a menet a falak szoritásából, duzzadni, nőni kezd. Mint a folyócska, amely a hegyekből indul és mire a tisztásra ér már szinte látni sem lehet túlsó partját, a gyászolók sorai is egyre számosabbak. A román nép kiséri utolsó útjára hőseit, Kolozsvár román és magyar lakossága búcsúzik szeretett fiaitól.

A hadsereg fúvószenekara indulókat játszik. A Tordai úton kilométereken át megszakitatlan embertömeg, kigyózik fel a temetőbe. Hozzátartozók és barátok, munkatársak és ismerősök állanak a frissen ásott sirhantok mellett, a Hősök emlékművénél felállított ravatalnál. Katonák tisztelegnek, leemeljük sapkánkat, kalapunkat, ennyi koporsó, ennyi fájdalom előtt.

Búcsú...

Búcsúzik az évfolyamtárs évfolyamtársától, akiket a fegyverek rideg hangja választott el örökre azon a csütörtöki napon. Búcsúzik a város és megye új vezetősége, búcsúzik a bajtárs bajtársától, a kollega legkedvesebb kollegájától. A megválás gyötrelmét legfeljebb haláluk értelme enyhiti.

Értelmes halál? Igen!

Értelmét még életükben megfogalmazták. Emberként élni, vagy meghalni! Osztályrészül nekik az utóbbi jutott, de tőlük kaptuk ajándékba és megőrzésre a felmérhetetlen kincset: Szabadságunkat. Nélkülük a nép halt volna meg. A népet, népünknek a létét fojtogatta a zsarnokság.

Temetés...

Inkább csak búcsú. Hőseink! Hirdetik a fehér vászonra rótt piros betűk. Hősöktől pedig csak búcsúzni lehet, — még ha sirhant is fedi őket — mert emlékezetünkben megtartjuk.

Temetjük viszont a letűnt kényuralmat. Temetnénk, ha lehetne még az emlékét is azoknak, akik negyedszázadon át igyekeztek megfosztani mindentől, ami emberi.

Valahol..., egyszer... minden ember számot ad viselt dolgairól.

A számadás itt már megtörtént.

Akiket Kolozsvár lakossága utolsó útjára kisért ma délután, azok igaz emberként éltek, és úgy is haltak meg.

Örök békesség nekik!

Tisztelgünk előttük.

Székely Raymond

Kolozsvári mártírok

Az elnyomás ellen

Borbély István, Grigore Borș Ballai Zoltán, Ioan Chira, Viorel Cioara, Emil Ciortea, Egyedi Imre, Ion Inclezean, Sorinel Daniel Jurja, Lucian Matiș, Vergică Marin, Gheorghe Masc, Aurel Merca, Luminița Corina Mișan, Horea Pedestru, Rodica Carmen Peter, Teodor Pop, Ioan Rusu, Szabó Attila, Szabó István, Ioan Sabău, Tamás Burgya József, Mihai Țiclete, Ioan Vălean.

A terroristák ellen

Ștefan Rus főhadnagy, Ioan Avădanei törzsőrmester, Sorin Suciu közkatona, Valeriu Ciobanu közkatona, Cristian Stoica közkatona.

Domokos Géza nyilatkozata

— Elhangzott román nyelven, 1989. december 25-én, a bukaresti televízióban —

Harmadik napja a tévé képernyőjén kíséró felirást látunk: Televiziunea Română Liberă. Ez olvasható most az én fejem fölött is. Emlékeztetőnek tekintem arra, hogy szabadságban élni annyi, mint igazságban élni. A szabadság mindenekelőtti feltétele — s joga ugyanakkor — az igazság félelem, mindenfajta külső és belső cenzúra nélkül kimondott szava, amelynek igazító törvénye a közjó és a jóérzés. Azon leszek, hogy rövid állásfoglalásom tiszteletben tartsa ezt a számomra nem is annyira politikai, mint inkább erkölcsi imperativuszt.

Tisztelt hallgatóim! Az ország magyar lakta megyéiben, városaiban és falvaiban most szerveződő Romániai Magyar Demokrata Szövetség képviseletében szólok. Hiszem, hogy hangom a forradalmi Románia magyar nemzetiségű polgárainak hangja is.

Kinyilvánítjuk, hogy magunkévá tesszük a Nemzeti Megmentési Frontnak — az államhatalom egyetlen törvényes szervének — programját; politikai, gazdasági, kulturális és erkölcsi megújhodási céljaival egyetértünk; feltétel nélkül támogatjuk a frissen kivívott szabadság, demokrácia és teljes nemzeti egyenjogúság védelmében és megvalósításában kifejtett erőfeszítéseit.

A szétzúzott diktatúra, annyi országpusztító döntés mellett, súlyos zavarokat okozott nemzetiségi téren is. Különösen azóta, hogy Ceaușescu nemzeti homogenizálási rögeszméje, — egyenes beszéddel elnemzetlenítő, az asszimilációt sürgető brutális intézkedései állampolitikai szintre emelkedtek. Ennek következtében a Romániában élő magyarok, németek, szerbek, zsidók, ukránok, szlovákok, törökök, tatárok egyre hátrányosabb helyzetben érezték magukat, azt kellett tapasztalniuk nap mint nap, hogy veszélyben forog nemzeti identitásuk. S történt mindez, egy olyan történelmi korban, az ezredfordulón, amikor az etnikai sokszínűség elismerése és támogatása, a nemzeti tolerancia elve mind az állami lét, mind a nemzeti együttműködés egyik vezérlő elve lett. Ó, nem az oly gyakran emlegetett nemzetiségi szűklátókörűség, önzés, szeparatizmus érdekében! Rólunk szólva: ellenkezőleg. Azért, hogy a közös haza egysége, nemzeti méltósága és területi integritása ne szenvedjen csorbát.

Ha eddig nem tudtuk volna, a jövőre nézve meg kell tanulnunk mindnyájunknak: nem a nemzeti egyenlőség tiszteletben tartása jelent veszélyt a román nemzeti érdekekre nézve, nem is annak az őszinte elismerése, hogy minden nemzeti, etnikai közösségnek szent és sérthetetlen joga dönteni saját életének és jövőjének kérdéseiről. Ellenkezőleg. A veszély e jogok megtagadásában, az alkotmányos garanciák semmibe vevésében rejlik. Abban — ezirányú igyekezetében a Ceausescu-féle taktika mindent elkövetett —, hogy a nemzeti kisebbségekkel — elsősorban a számbelileg legnagyobb nemzetiséggel, a magyarral — szemben a bizalmatlanság, a gyanakvás légkörét alakitsa ki. Így került sor aztán rendre a nemzetiségi iskolahálózat módszeres szétzilálására; a művelődési intézmények szakadatlan gyöngitésére, nemzeti jellegük megszüntetésére; az anyanyelv kiszorítására a közéletből, az állami adminisztráció és törvénykezés gyakorlatából. S végül, nem utolsó sorban, annak a szándéknak a kíméletlen keresztülvitelére, hogy a kisebbségek ne érintkezhessenek nemzeti kultúrájukkal. Amikor mindezeket a jogokat, illetve jogtiprásokat felsorolom, egy percig sem felejtem el, hogy e jogok sértetlen biztosítása csak a társadalom általános elvárásai, az alkotmányos román nemzeti érdekek figyelembevételével érhetőek el.

Meggyőződésem, hogy népforradalmunk, a Nemzeti Megmentési Front Ion Iliescu által meghirdetett programja merőben új alapokra — az annyiszor idézett, de oly cinikusan semmibe vett kölcsönös megismerés és bizalom, az építő tettek fundamentumára — helyezik Románia nemzeti politikáját is. Bizonyítani fogja ez is, hogy Románia újra Európának, a béke, a szívélyes együttműködés, a jószomszédi viszony kontinensének része lesz. Vállalja az európai demokratikus és humanista hagyományokat, amelyekre legjobb történelmi tradíciói, népi életének, sajátos szellemiségének kivételes vitalitása serkenti.

Barátaim! Fogjunk össze, munkálkodjunk vállvetve egy új, szabad, demokratikus Románia építésén. Nagy nehézségek, rengeteg munka, nehéz áldozatok várnak ránk, de — románok és nem románok — együtt győzni fogunk. Véghez visszük, amit a történelem ránk szabott.

A kormány érvénytelenítette a falusi árpótlékot

A kormány az alábbi intézkedéseket fogadta el egyes termékek falusi árusitására vonatkozóan, mely intézkedések pozitivan fognak kihatni a falusi lakosságra.

1990. január 1-től érvénytelennek nyilvánítja az „árpótlékot", amit faluhelyen a cukor és édesipari termékek, rizs, árpakása, húskészítmények, húsból készült félkészáru, ecet, só, fűrészáru, szén és más termékek esetében alkalmaznak az úgynevezett szállitási többletköltségekért.

Következésképpen, az összes termékek ára egyforma lesz mind városon, mind falun.

Azoknak a termékeknek a forgalmazása, amelyeket eddig kötelezően mezőgazdasági termékekért cserében árultak, 1989. december 27-től e feltételhez kötés nélkül történik.

A szövetkezetek, a többi felvásárló szervezetek az üzletekben és agrártermék-árusító központokban legális árakon fognak termékeket vásárolni a mezőgazdasági termelőktől.

FELHÍVÁS

Visszatérés a Kolozs megyei akciók fenntartására vonatkozó Terv 2-es pontjára, amely az Adevărul 1989. december 24-i, vasárnapi 2-es számában jelent meg.

Tekintettel arra, hogy december 22-én, 23-án és 24-én lezajlott események folyamán a Kolozs Megyei Állambiztonsági Brigád katonái kezdettől együttműködtek a dolgozó tömegekkel és a hadsereggel, a Megyei Nemzeti Megmentési Front Tanácsának felhívására pedig létfontosságú gazdasági-társadalmi létesítmények, anyagi javak és emberi életek megóvásán őrködtek, az Intézkedési Terv 2-es bekezdése az alábbiak szerint módosul:

— A Kolozsvári Állambiztonsági Tanács katonái megőrzik fegyvereiket és feladatuk teljesítéshez szükséges felszereléseket;

— A Megyei Nemzeti Megmentési Front Tanácsától kapott feladatok teljesítése érdekében felkérik a lakosságot, hogy állandó jelleggel működjön együtt a hadsereggel, hogy bármely körülmények között biztosítsák a rendet Kolozs megyében.

A Nemzeti Megmentési Front Megyei Tanácsának felhívásai és felszólításai értelmében, mindenki jelentkezzen munkára.

Mindenki jelentkezzen munkára!

A NEMZETI MEGMENTÉSI FRONT MEGYEI TANÁCSA

Fegyelmezetten, higgadtan

Csendben, békésen ünnepelte a karácsonyt Szamosújvár. Vasárnap este a Kétvízközt lakónegyedben még égő gyertyákat láthattunk az ablakokban, de hétfőn már a kora reggeli órákban a Faipari Kombinátban és a Someșul Gyárban megjelent a karbantartó személyzet, a keddi termeléshez készitették elő a gépeket. A Háztartási Üveggyárban mindhárom égetőkemence működött. A szeszgyár dolgozói mind megjelentek munkahelyeiken, szinte percenyi pontossággal indultak a közeli állattenyésztő telepekre a takarmányként felhasználandó melléktermékeket szállitó gépkocsik.

A Szamosújvár környéki falvakból vasárnap és hétfőn is idejében beszállitották a tejet, éjjel-nappal dolgoztak a vágóhidon is. A kenyérgyár hétfőn 20 000 kenyeret gyártott és szállitott az üzletekbe.

A nemzetközi szolidaritás példájának lehettünk tanúi hétfőn délben a Főtéri árvaházban, ahol Balaton Zoltán, 28 éves budapesti gépészmérnök, saját gépkocsijával több mint 600 kiló élelmet és gyógyszert hozott a helyi intézménynek. A több mint 300 gyermeket számláló árvaház nevében Florian Alexandra igazgatónő vette át és köszönte meg a küldeményt.

A Nemzeti Megmentési Front helyi bizottsága minden intézkedést megtett a termelés és az ellátás zavartalan lebonyolításáért. Kedden reggel minden vállalatban, intézményben, valóban forradalmi átalakulások célkitűzéseinek megvalósítása jegyében kezdik a munkát. **(Székely Csaba)**

A kolozsvári zeneszerzők

és zenetudósok maradéktalan egyetértésüket fejezik ki a Nemzeti Megmentési Front iránt, és támogatják annak programját, amely biztosítja a román zenealkotás teljes szabadságát és érvényesülését itthon és a nagyvilágban.

Minden tehetségünket és erőnket a román zenekultúra szabad fölvirágzásának szolgálatába állítjuk.

A Kolozsvári Zeneszerzők és Zenetudósok Kezdeményező Bizottsága

A KOLOZSVÁRI TERÜLETI RÁDIÓSTÚDIÓ újra megkezdte adását mind román, mind magyar nyelven. A stúdió naponta ideiglenesen 6—14 és 16—22 óra között sugározza helyi műsorát.

Az olvasás szabadságáért

A Megyei Könyvtárban megalakult Nemzeti Megmentési Tanács, a romániai demokratikus kibontakozás platformjával teljes összhangban, az alábbi felhívást teszi közzé:

1. Szabad, cenzúramentes olvasást.

2. A volt diktátor és cinkostársai szövegeinek teljes kivonását a könyvtári hálózatból.

3. Az önkényes módon kivont nemzeti és egyetemes értékek visszahelyezését a közkönyvtárakba.

4. A kiadói tervek újraszerkesztését, hogy csak valóban értékes művek kerüljenek az olvasók kezébe, megfelelő példányszámban.

5. Felkérik a magánszemélyeket és az intézményeket, hogy adományukkal segítsék kiegészíteni a közkönyvtárak állagát a román és nemzetiségek nyelvén irott művekkel.

6. A könyvtár szakembereket biztosít, és könyvállományának és az olvasók igényeinek megfelelően szervezi át tevékenységét.

7. Javasolja, hogy dolgozzák ki a könyvtárak státusát és alakítsák meg a Romániai Könyvtárak Szövetségét, mely csatlakozna a Nemzetközi Könyvtárszövetséghez.

8. Indítsák újra a felsőfokú könyvtárosképzést.

Köszönet

A kolozsvári Szent Mihály templom parókiájára jelentős mennyiségű élelmiszeradomány érkezett magyarországi római katolikus parókiáktól és szervezetektől. A mennyiség egy részét, a küldött édességekkel városunk árvaházához juttatták, egy részét az aggmenházban élő öregek kapták, a nagyobbik részt pedig december 25-én és 26-án kiosztották a város lakosságának, szegényeinek, mindenfajta vallási vagy nemzeti különbségtétel nélkül. Köszönjük a magyarországi testvéreink ajándékait, köszönjük mindazok fáradságát, akik az élemiszerek lerakásában és kiosztásában segédkeztek. Amennyiben újabb élelmiszerküldemények érkeznek a parókiára, ezeket ugyanilyen módon kívánják szétosztani.

Itt a helyed, Barátom!

Kedves Zoli! Ezeket a szavakat közvetlenül is elmondhatnám Neked, hiszen mostanság ismét naponként találkozunk, de én ezesetben inkább a nyilvánosság előtt diskurálnék Veled. Olyan közvetlenül és őszintén, ahogy körülbelül egy évig — amíg együtt dolgoztunk — beszélgettünk személyes problémáinkról, de még inkább közösségi dolgainkról. Mert szívesen meghallgattalak, és sokat adtam a véleményedre, hiszen tisztában vagyok kitűnő műszaki és humán felkészültségeddel, ismerem szorgalmadat, becsületességedet, emberi vonásaidat. S azt is gyakran tapasztaltam, hogy a hivatalos beszédekben megfogalmazott, inkább irritáló, mint meggyőző, román—magyar testvériséget Te és a Hozzád bejáró, vagy nemegyszer telefonon érdeklődő román barátaiddal, ismerőseiddel mennyire másképp értelmeztétek és gyakoroltátok, mint az üresen csengő „dokumentumok". Aztán egy szép napon, megrökönyödésünkre, mégis azzal álltál elő, hogy elmész, itt hagyod az országot. Tudom, s Te is bevallottad, nem volt könnyű a döntés; sokat vívódtál, de kilátástalannak láttad a jövőt, s a magad harmincegynéhány esztendejével, az évfolyamelsőként megszerzett kitűnő diplomád és szakmai téren fényesen bizonyított képességeid ellenére, ráadásul kisebbségi mivoltodból kifolyólag is, nem sok jót várhattál a sorstól. Emlekszel, Zoli, hogy én, kollektívánk nagyobbik része, úgy sem értettünk egyet szándékoddal, de a meggyőzés nem volt, az akkori körülmények ismeretében nem is lehetett hatásos. Amióta kitöltötted azt a kényszerű és keserű távozásra vonatkozó nyomtatványt, mintha gondterheltebbnek, szomorúbbnak láttalak volna, mint annakelőtte

Nem akartam mondani, de tudtam, miért beszélsz kevesebbet. Míg aztán az utóbbi napokban, úgy látom, ismét a régi vagy. Zoli, ugye most már nem mész el? Te éppen olyan jól tudod, mint mi, hogy ezek a Karácsony előtti forradalmi napok mekkora változásokat hoztak Neked, nekünk, románoknak, magyaroknak, fiataloknak és idősebbeknek, éppen a jövőt illetően. Dobd hát sutba azt az „aranykorszak" embertelen, kilátástalan körülményei folytán saját magad által reszkető kézzel kitöltött kényszerű száműzetést jelentő frónya „formulárt"! Itt a helyed, Barátom !Azokat a célokat, eszméket, amelyekért itt hagynád a szülőföldedet, hazádat, meg fogod találni itt, a demokratikus, Európához tartozó új Romániában. Olvastad a Nemzeti Megmentési Front Tanácsának a közleményét, s a 10 pontba foglalt, programnak tekinthető kiáltványban a hetedik fejezetet is, amely a nemzeti kisebbségek jogainak és szabadságjogainak a tiszteletben tartására és a románokéval való teljes jogegyenlőségük biztosítására vonatkozik. A többi kilenc pont szavatolja, hogy így lesz; persze, nem magától, hanem a közös haza összes szabad állampolgárának összefogásával, munkájával. Ebben Neked is részt kell venned, Zoli, mindannyiunkért, a hazához hű, ugyanakkor a nemzeti identitás minden ismérvét jelentő, itt élő magyarsággal szembeni kötelesség folytán is. Szükség van a Te és a Hozzád hasonló értelmiségiek, szakemberek, sokoldalú tevékenységére a hazának és a benne élő magyar nemzetiségnek egyaránt. Jogos sérelemből, kilátástalanságból, de nem egy esetben elhamarkodott döntés folytán éppen elég orvos, író, tanár, színész, mérnök fogta a vándorbotot, hogy szerencsét próbáljon a nagyvilágban. Ebből elég volt! Most sokkal határozottabban, s meggyőző érvekkel szólok Hozzád, Zoltán: ne menj el, itt a helyed, ahol születtél, s ahol ükapáid csontjai porladnak! Tőled, tőlünk függ, hogy mielőbb szabad, emberi életet teremtsünk, építsünk, az igazi egyenlőség alapján, Románia minden állampolgára számára. Nézz körül, Zoli, maradt itt még fiatal ezerszámra, állhatatosság, kitartás, közösségtudat és felelősségérzet szempontjából talán különb is, mint aki új hazájából, Svédországból, Kanadából, vagy a világ ki tudja, melyik sarkából szemléli az itthoni eseményeket, lehet, hogy jobb anyagi körülmények között, de kötve hiszem, hogy makulátlan lelkiismerettel. Nősülj meg, alapíts családot, nevelj gyermekeket az új jövőnek, melynek megteremtéséhez a Te kitűnő szakismeretedre, emberi magatartásodra nagy szükség van.

Ördög Béla

„Gyertek velünk!"

„Gyertek velünk!" — szólítja fel szakszervezeti típusú érdekszövetségbe az ország összes egyetemi és főiskolai hallgatóját az a román nyelven megjelent felhívás, amely december 25-én került a fiatalok elé a Kolozsvári Egyetemi Hallgatók Frontja kiadásában. A négy kis oldalon megjelent, sokszorosított lapocska „Vrem" című írása a diákság legfontosabb követeléseit foglalja össze. A lap címét megismétlő írás az új diáksajtó születésének pillanatát rögzíti és ünnepli. A fordításban talán „A Nem törvényeként" visszaadható című cikk szerzője elutasítja az irányított diáksajtót, az újraszerveződés gondjait vázoló írás pedig a szellemi értékek megőrzésére, felélesztésére, a politikai érettség bizonyítására hívja fel a fiatalokat. A diákság kifejezi csatlakozását a Nemzetmentő Front Tanácsának felhívásához, a közrend megőrzésére, a régi beidegződések elvetésére figyelmeztet. Călin Nemeş, a tüntetések egyik sebesültje, Lucian Matiş, a vértanú festő műveiből szervezendő emlékkiállítás sürgős megnyitását kéri barátaihoz, a diákokhoz intézett levelében, a lap negyedik oldala pedig „Mondjátok el, ami a szíveteken fekszik" felszólítással zárul. Ennek jegyében hívjuk fel mi is a város magyar diákjait, keressék a kapcsolatot román diáktársaikkal, hogy együtt, közösen tehessenek meg mindent, ami erejüktől telik, azért, hogy ismét valódi diákélet zajlodhasson kincses városunkban.

Fiatalok felhívása fiatalokhoz

A szabadságért vívott harc döntő óráiban a kolozsvári fiatalok egy csoportja — munkások és diákok —, vezetőik köré tömörülve, akik most már tagjai a Nemzeti Megmentési Front megyei tanácsának, platformot dolgoztak ki az alábbi célok eléréséért: a demokrácia kivívása és minden áron való megóvása, a megkülönböztetés nélküli személyi szabadság megvédése, a szólás- és sajtószabadság.

Ötnapos kitartó tevékenység után keresik a kapcsolatot a többi ifjúsági csoportosulással, hogy soraikat kibővítve, tovább harcoljanak a demokratizálási folyamat zavartalan menetének biztosításáért. Ezért felhívják a kolozsvári ifjúsági csoportosulásokat, hogy december 28-án, csütörtökön 15 órakor találkozón jelenjenek meg a Diákművelődési Házban.

Az első napok Temesváron

Pénteken délben, a főtéren találkoztam barátommal. Tudtam róla, hogy elutazott a városból. A főtéren az emberek csoportokban, komoran. Előző nap belelőttek a tüntetőkbe. „De látnád mi van Temesváron!" — mondja.

Már egy héttel a történtek előtt szó volt arról, hogy elutazom Temesvárra. Pénteken (ezelőtt egy héttel) vettem meg a jegyet. Szombaton telefonáltam és a beszélgetésünkbe már belehallatszott a tüntetők kiabálása, hát annál inkább le akartam menni. Vasárnap délben vonatra ültem. Aradon, az állomáson rengeteg rendőr volt. Állítólag megpróbálták lebeszélni az embereket a tüntetésről. Temesváron már nem volt. A hangosbemondón értesítettek, hogy vigyázat, a városban közveszélyes huligáncsoport garázdálkodik, és ne csatlakozzon hozzájuk senki. De már égett gumi, füst és lőporszag terjengett a levegőben. A jelzőrakétáknak gondolt fények nyomjelző lövedékek voltak. Amíg szálláshelyemre értem, száguldozó tűzoltóautókat és páncélkocsikat láttam. Fegyverropogás. Az emberek szólnak, hogy merre ne menjenek. Otthon már szemtanúk mesélik, hogy a tüntetés békés lefolyása bizonyításaként az első sorokban gyermekek és nők álltak. Lőttek. A sebesülteken nem lehetett segíteni, mert lőttek. Egész éjjel hallgattuk a fegyverropogást, láttuk a rohanó embereket. Hétfő reggel csend volt. Kerékpáron indultunk körbenézni. Úgy nézett ki, hogy sehol semmi sem ép. A kirakatok betörve, felégetve, néhol még a boltok fölötti lakások is üszkösek. Az eredetileg barikádnak használt autók, tűzoltóautók kiégve. A földön töltényhüvelyek, ép golyók is. Az egész város tele üvegszilánkkal. A tömbházak bejáratai belőve. A bemenekülők után lőttek. De lőtték az ablakokban bámészkodókat is. A kapualjakba menekült emberek után is szaladtak. Tarkón lőtték őket. Mindenfelé — a hajnali vízágyús felmosás ellenére — vértócsák, olajfoltok. Többszáz halottról beszélnek. A diákságot hétfőn hazaküldték a főiskoláról, mégis fehérruhás diákok szervezték továbbra is a tüntetéseket. Tőkés László lakásánál emberek állnak, beszélgetnek, bár őt már elvitték. Hétfő délután fél négykor megszólaltak ismét a fegyverek. Az ablakokból egyik irányba nézve szaladó, orditó embereket láttam, a másik irányból pedig gépágyúval, géppisztollyal és távcsöves puskákkal lőttek utánuk. Az elesetteknek mégis nyoma vész. A kórház körül egyenruhások kordont vontak. Civilnek belépni tilos. Kisautók, csomagtartójukba dobált emberekkel, lábuk a földet horzsolja. Szemtanúk szerint néha még egy sorozatot is engednek beléjük... Másnap mondja a kórházban dolgozó nővérek egyike, hogy a kórház, egy kaszárnya udvarán, meg a környező kapualjakban, halomba dobálva sebesültek és hullák. A Securitate nem enged hozzájuk nyúlni, folyik belőlük a vér, szájukba esik az eső. A tévében még mindig Ceauşescut dicsőítik, a Szabadeurópa Rádió is csak egynéhány halottat említ. Kedden délelőtt még megnéztem a várost. A szörnyűségek hihetetlenek. Az ottaniak megkérnek, hogy akinek csak tudom, mondjam el, mit láttam. Haza Kolozsvárra. Már munkában kellett volna lenni.

Csütörtök délután a Főtéren hallani a tömeg zúgását. Próbálunk kimenni a Petru Groza utcára. Nem lehet. Kinézve csak a tömeg látszik. A kiabálás fokozódik, aztán a már Temesvárról ismert hangerővel kattogni kezdenek a géppisztolyok. Egy félórányi fegyverropogás után hazaindulok, a temetőn keresztül. A lefele igyekvő embereknek mondom, hogy ne menjenek a főtér felé, mert lőnek. Kik és kiket? — hitetlenkednek. A katonák az embereket. Ilyen nem létezik. Hát nem hallják? Ez nem létezik. Miket talál ki maga is. Ki tudja, mi történik, kérem...

Lokodi András

Értesítés

Szívből köszönjük azoknak az állampolgároknak az önkéntes segítségét, akik legjobb akarattal támogatták a FORRADALMAT. Kérjük őket, hogy mától szüntessék be tevékenységüket, mert minden szükséges intézkedést megtettek a polgári védelem biztosítására. Ezek az intézkedések december 26-án estétől érvénybe is lépnek.

A Nemzeti Megmentési Front Kolozs Megyei Bizottsága

A leghosszabb éjszaka

Lehet-e jósolni a történelemben? Lehet-e előre látni sorsunk alakulását?

Egyértelmű a válasz: nem és nem. A történelem nem matematika, hogy adott összetevőkkel dolgozunk, s kombinatív észjárással döntheessük el, mi kerül zárójelbe, s mi hozható közös nevezőre. . A népakarat megnyilvánulása olyan sokismeretlenes egyenlet, mellyel legkorszerűbb számítógépeknek sincs mit kezdeniük.

Tudni, előre látni mégis akarunk. Mindnyájan. Sok-sok gyötrelmes éven át.

Elgondoltuk, milyen lesz az, ha majd egy napfényes reggelen inkulókat, katonazenét sugároz a rádió, s fontos közlemény bejelentését ígéri. Hogy is lesz majd, ha tévénk képernyőjén látni fogjuk, ahogyan kidobálják az ablakon a gyűlölt portrékat, a lárvaarcú, borított hajú „örökfiatal" diktátor képmásait. Mint ahogy Brassóban kezdték...

Tudok barátokról, szomszédokról, akik pincében tartogatták a palack bort, pezsgőt, hogy azt majd azon a diadalmámoros napon bonthassák fel. Nem feledjük azután a mindannyiunkhoz közelálló barátokat sem, akik föladták a küzdelmet. Nem hitték el, hogy valaha is, belátható időn belül, még az ő életükben eljöhet a szabadság órája.

Most őket is, a tőlünk messzire szakadtakat is sajnálom, hogy nem ünnepelhetnek velünk, nem jöhettek ki a terekre, nem láthatták az önfeledt, mindent elsöprő diadalt, a gyászból, vérből fakadt szabadság nagyszerű, soha el nem feledhető perceit.

Álmatlan éjszaka után mentem el azon a december 22-i reggelen a szerkesztőségbe. A diktátor még remélt, igérgetett és fenyegetőzött, de számomra mindennél meggyőzőbb látvány volt, ahogyan az emberek visszafele özönlöttek a gyárakból. Szótlanul, de elszántan, a munkát letéve jöttek a Kövespadon föl, Kolozsvárnak mindvégig talán legbékésebb külvárosába.

Békés volt ez a negyed, de nem a lelkek békéje uralta. Innen fentről hallatszott a legjobban, hogyan lőttek a gyárak környékén, a szamosfalvi vám felől a tüntető, jelszavakat kiabáló tömegre. Gépzúgás, gépfegyversorozat, sikoltozások... Majd újra meg újra a lecsendesedni, szétszóródni nem akaró tömeg füttye, kiáltozása, ütemes tiltakozása és a sortűzek. A történelem ritka pillanatai ezek, amikor az állig fölfegyverkezett ellenség nem tud elbánni az erkölcsében, csak az igazában bízó fegyvertelenekkel... Tömbházunk ablakaiban, erkélyein a tehetetlenségtől sírtak, zokogtak az emberek.

Így telt el az a leghosszabb éjszaka. Az a nemcsak naptárszerinti leghosszabb, hanem a szabadságra is oly nehezen, annyira késlekedve ránkvirradó.

Mentem hát, szembe a hazaigyekvőkkel, mert ugye, a hajót, az üres szerkesztőséget nem illik otthagyni. A főtéren, Mátyás szobrával szemben azután megláthattam én is, kik voltak, milyenek voltak azok, akikre „az éjszaka és köd" új fasisztái lőttek. Láttam az aszfaltról még föl nem száradt vért, a már megjelent gyertyákat, virágokat, s a méltóságteljes — igen, ez az ide illő szó —, a méltóságteljes és bátor tüntetőket. Azokat, akik a néptanács kapujára a dolgozók igaz akaratát jelképezve fölerősítették a hatalmas Tehnofrig-táblát, a gépgyáriak emblémáját, rajta a vérfoltos fehér zászlócskával.

Ismerős arc bukkan föl: a járda szélén Kányádi Sándor nézi a felvonulókat. Együtt megyünk föl a szerkesztőségbe, a Diákművelődési Ház utolsó emeletére. Innen, a nagy, „panoramikus" ablakokból nézzük végig, ahogyan a tömeg a Béke térre érkezik. Sándor V-betűt formál ujjaival. Győzelem! Sokan visszaintenek, talán fölismerik. Nagyszerű verse jut eszembe, amit szamizdat terjesztésben a székelykocsárdi állomáson adott kezembe egy ismeretlen. Nem tudom pontosan idézni, csak a hangulatára emlékszem: készülnek már a meszelők, a seprűk, melyek eltüntetik majd a lélekgyilkos, hazug jelszavakat.

Hány éve volt is ez? Legalább három. Így várta, ilyennek jósolta a költő sorsunk fordulóját.

Hogy jött el, miként következett be?

Valljuk meg őszintén: diadalmasabban, mint ahogy bármelyikünk elgondolta volna. Vérrel, forradalommal, igazi népfölkeléssel!

Most még csak annyit — visszatérve a történelemben kockázatos jövendőlátásokhoz —, hogy mindnyájan jóhiszemű naivok voltunk.

Elhittük azt, hogy a diktatúrának ez az utolsó európai bunkere csak úgy egyszerűen elenyészhetik.

Mindazok, akik éjszakákon át reménykedve, igaz hírekre éhesen hallgatták Európa szabad rádióit hittek és reménykedtek. Velük érezve gyűjtöttem én is az érveket, adatokat, tényeket, melyek oda vezethetnek, hogy...! Pacepa tábornok leleplezéseit, Brassó feladását, magyar, román, német menekültek növekvő számát. Vagy a diktatúrára mért olyan pofonokat, mint saját egykori harcostársainak felhívása, a falvak pusztítását követő nemzetközi felháborodás, s mondjuk olyan pikánsságok, mint a sokszoros aranyérmes Nadia menekülése...

Nem becsülöm le a történteket, a tiltakozásokat, az ország diplomáciai elszigetelésének hatását. De a diktatúra eltűnéséhez mindez igenigen kevés volt. Újabbkori egyetemes történelmünk talán nem is ismer még egy ilyen arcátlan, a közvéleményt — hazait és nemzetközit — ennyire semmibe vevő, elbizakodott despotát. Bukásához, már úgy látszott, a kiontott vér is kevés. Temesvár, sőt Bukarest után is beszélt, beszélt... fenyegetőzött, hazudott. Majd második hadseregével, a titkossal, a zsoldosaival, a nincs-továbbon-túl is remélt. A polgárháború apokalipszisét szabadította ránk a féktelen hatalomvágyért.

Paul Goma igazságát idézem meg. — Huszadik századi társadalmunk megtanult védekezni a tűzvészek, árvizek, járványok, természeti katasztrófák ellen —, csak a diktatúrákat nem tudja még kikerülni.

Jóslata hadd legyen egyre kevésbé igaz.

Karácsonyi kolindákat hallgatva gondoljunk erre. Higyjük, akarjuk.

Murádin Jenő

BAJOR ANDOR

Jelentés a Fénykorszak Titánjairól

Találkozásra került sor

Nicolae Ceaușescu elvtárs, a Román Kommunista Párt főtitkára, Románia Szocialista Köztársaság elnöke, főparancsnok, az országos hóeltakarítási különleges bizottság vezetője, földrengésügyi és árvízvédelmi vezérbiztos, tiszteletbeli bányász, a Budapesti Vadászkiállítás aranyérmének, a Német Demokratikus Köztársaság Karl Marx Rendjének, az Egyesült Brit Királyság Bath Keresztjének, a Francia Köztársaság Becsületrendjének, a Szovjet Szocialista Köztársaság Lenin Rendjének tulajdonosa, valamint Disneyland és Katmandu díszpolgára, a Béke Nobel-díj jelöltje, a Scornicești-i Tölgyfa, a Nép Legszeretettebb Fia, a Kárpátok Titánja

továbbá

doktor docens Elena Ceaușescu akadémikus elvtársnő, a kormány első miniszterének első helyettese, világhírű tudós, a Brit, a Kínai és Görög és az Egyesült Államok tudományos intézeteinek tagja, orchideafajok névadója, a kémia továbbfejlesztője, titáni jelentőségű politikus asszony

valamint

a Kék Bolygó Titánjai

között.

Szocialista törvényesség

A kémeket és árulókat kivégezték majd kimondották a halálos ítéletet, ezután megtartották a védőbeszédet, az ügyész is vádat emelt, végül a bizonyítékokat összegyűjtötték, a bíróság pedig hozzákezdett a bűnper tárgyalásához, és utóbb megalakult.

Ion Iliescunak, a Nemzeti Megmentési Front Tanácsa elnökének beszéde

(Folytatás az 1. oldalról)

vállalatok és fővállalatok vezetőségét a túlzott centralizmus révén az ország egész gazdasági életét megbéklyózó régi törvények okozta merevségtől. Hassunk oda, hogy az összes gazdasági egységek, s a gazdaság egésze könnyebben lélegezhessen.

Ezek a közvetlenül most következő időszak prioritásai. Struktúrálódásunk első konkretizálódásával kezdtem. A tanács szintjén kinevezéseket eszközöltünk egyelőre az átmeneti időszakra, amíg egy új alkotmány alapján véglegesen létrehozzuk az új struktúrákat.

Frontunk állandó struktúraként szerveződik meg, amely előkészíti az új választásokat, amely új alapokon statuálja és állapítja meg megszervezésünk formáit. Prioritást adtunk, s tehát megválasztottuk ezen ideiglenes szerv ideiglenes elnökét, egy alelnökét — Mazilu urat, aki jogász és megkülönböztetett megbízatásai lesznek fő területeken — az új alkotmány tervezetének, az új választási törvény tervezetének kidolgozása, a tevékenységünk lebonyolítását megkönnyítő jogszabályozások terén. Mindezért hozzáértő jogászokhoz fordulunk.

Törvényerejű rendelet-tervezetet készítettünk elő tanácsunk tevékenységének, szerkezetének kiépítésére. Első közzétett platformunk programelemeit most világosabb szabályozásokkal egészítjük ki, szabályokkal a központi tanács, valamint a helyi tanácsok működésére. A tanács tagjainak egészével kifejtett általános tevékenység mellett restrukturálni kívánunk — néhány területen — több munkabizottságot, ezek egyike lévén az, amelyikről beszéltem, mások a gazdaság, az oktatás, a tudomány, a kultúra, a külpolitika stb. kérdéseivel kapcsolatosak.

És végül a kormány. Új miniszterelnököt választottunk ma, egy fiatal miniszterelnököt, aki biztosítani fogja a kormány aktivizálását és a minisztériumok munkájának normális menetét a gazdasági problémák megoldásáért.

Tevékenységünk konkretizálódásának összefüggésében felhívást akarok intézni mindazokhoz, akik éltető elemei, cselekvő elemei voltak a román forradalomnak. A mai próbálkozások célja a mi destabilizálásunk, a tényleges szervezőmunka jelenlegi szakaszának aláaknázása. Ha nem sikerül megszilárdítanunk egységünket, amely a régi hatalmat megdöntő néptömegek által elindított spontán folyamat eredménye, akkor természetesen ez a mi nagy gyengeségünk lesz. Ma egyedüli erőnk éppen a román társadalom összes alkotó erőinek általános konszenzusán alapuló egység fenntartásában áll. Ezen az alapon akarjuk konkretizálni tevékenységünket, e konszenzus állandó megnyilvánulását széles nyitással az összes lehetséges áramlatok, az összes érdekelt tényezők és erők felé, az élénk párbeszédet, amely megkönnyíti számunkra akcióplatformunk pontos kifejtését. Meg kell határoznunk tevékenységünket a következő három hónapra. Azt akarjuk, hogy ez a három hónap ne csak a választási kampány három hónapja legyen, hanem a cselekvésnek, az elkövetkezőkre vonatkozó, távlati programok megalapozásával kapcsolatos problémák megoldásának a három hónapja is.

Senki sem kíván monopolistája lenni egy új hatalomnak. Elegünk van a hatalom monopolizálásából, egyesek igényéből, hogy életre szólóan a hatalom birtokosaivá váljanak — az egyik kongresszuson N. Ceaușescut megpróbálták életre szólóan megválasztani a párt és az állam élére.

Az Alkotmány szentesíteni fogja központi szinttől helyi szintig az összes vezető szervek és tényezők kötelező választhatóságának elveit. Még a milicia választhatóságának gondolatát is vitatjuk, egy olyan miliciáét, amely maga felel a néptömegek előtt és nem fordítva. A micília a megtorlás, a hatalom eszközéből váljon a néptömegeket szolgáló eszközzé, álljon ezek ellenőrzése alatt. Úgyszintén a mandátumok korlátozása. Senkit nem lehet életre szólóan beiktatni egy vezető tisztségbe. Mandátumot kap, felel azért, ahogyan eleget tett megbízatásának, átadja a helyét másoknak, akik friss erővel, új szemlélettel jelentkeznek. Működjön ez az állandó megújulás, frissülés, csak így lehet biztosítani a folyamatos haladást. Ugyanakkor több szerénységet mindegyikünk magánéletében, mindenki jövedelmének tisztességtudó szintre való korlátozását, nem tévesztve szem elől az érdekeltségi tényezőt sem a valós értékek előmozdításáért stb.

Ime néhány kérdés, amely szabályozó rendelkezésekben és gyakorlati tevékenységünkben fog konkretizálódni.

És, mivel — az előző dialógusban — hallottam néhány érdekes gondolatot forradalmunk jellegéről, az ifjúság forradalmáról, a barikádokon harcoló három fiatallal jöttem el a stúdióba, akik az utóbbi négy napon több helyen voltak jelen.

Úgy gondoltam, kötelességem forradalmi folyamatunk legdinamikusabb erejével, az ifjúsággal idejönni. Lehet, hogy néhányuk elmondja saját gondolatait ezen a találkozón.

Petre Roman miniszterelnök beszéde

A Szabad Román Televíziónak ugyanebben a műsorában Petre Roman, Románia miniszterelnöke ezeket mondotta:

Sokan felteszik a kérdést, mit teszünk konkrétan, hogy most már élni lehessen. Kérem, bocsássanak meg, hogy nehezen beszélek, de be vagyok rekedve. Amiatt, hogy a december 22-re virradó éjszakai Ne féljetek, Ceaușescu bukik! vagy Olé! Olé! Ceaușescu nincs már! típusú kiáltásokról az elmúlt napokban áttértünk a folyósókon vagy egészségügyi kabinetekben suttogva váltott szavakra. Nagyon nehéz elképzelniük, milyen szörnyű, rezsimjének megfelelően szörnyű apparátust épített ki Ceaușescu, hogy ellenőrizze és terrorizálja ezt a népet, minket.

És most rátérek arra, amivel kezdtem. E nehéz megpróbáltatások napjaiban mi nem tudtunk távolról sem az élet megszervezésével foglalkozni, honfitársaink munkájának és életének normális folyást engedni. Azért, mert rendkívül álnok, ravasz, jól megszervezett eszközökkel állandóan riadókészültségben tartottak bennünket, amit magam sem tudom, hogy tudtunk eddig elviselni! Amit ezen a téren tehettünk, az volt, hogy néhány hidat vertünk a feneketlen mélység, a Ceaușescu-klikk által gazdasági és társadalom-szervezési tekintetben hátrahagyott katasztrófa fölött.

A gazdaság és a társadalomszervezés valóban két primitív, bármilyen látókör nélküli, de olyan hatalomra éhes elmének volt kiszolgáltatva, amilyent nehezen találunk a modern történelemben. Tehát, amit tehettünk, az volt, hogy adminisztratív tisztségükben maradt becsületes embereket mozgósítottunk, hozzájuk folyamodtunk, hogy fenntartsuk a társadalomszervezés szálait. Én is nagyon örülök annak, hogy nem vagyunk a katasztrófa állapotában, ami a gazdasági mechanizmus működését illeti: nem vagyunk káoszban; nem vagyunk kétségbeesett helyzetben, s ellenségeink vegyék tudomásul, hogy a helyzet egyre jobb. Mostantól konkrétebb problémák megoldásához látunk. Egyelőre, könnyen belátható, hogy csupán a régi struktúrákkal rendelkezünk. Szerencsére azonban megengedhetjük magunknak a kijelentést, hogy okosabban kihasználhatnánk azokat, mint Ceaușescu emberei tették, akiket soha sem a hozzáértés kritériumai alapján, hanem csupán a vak engedelmesség kritériuma alapján választottak meg. Így tehát bejelenthetem, hogy nagyon rövid idő múlva találkozunk, hogy megalakítsuk a kormányt, hogy újra mozgásba hozzuk a meglevő struktúrákat, s természetesen, szem előtt tartva a választásokig hátralevő aggasztóan rövid időt — s adja az Úr, hogy a választások után másvalaki legyen az, aki a kormányt vezeti — fenntartsuk a stabilitást az országban, olyképpen, hogy a választások szabadok legyenek nem csupán a gondolatok, a vélemények, a politikai álláspontok kinyilvánítása tekintetében, hanem legyenek szabadok az élet, az anyagi lét biztosítása szempontjából legalább olyan szinten, amelyet mi kielégítőnek tartunk. Úgy értettem, ez az a küldetés, amelyet, kollegiális módon teljesítenem kell — bizonyos felelősséggel — tanácsunkban.

Egyelőre elmondhatom önöknek — az ország gazdasági tevékenységének mutatójaként az energiafogyasztást fogadva el —, hogy ma az országos energetikai fogyasztás 90 százalékos tevékenységet mutat a forradalmunk előtti előirányzatokhoz viszonyítva. Ez egy olyan dolog, ami azt mutatja tulajdonképpen, amint kijelentettem, hogy ellenségeink tévednek. És tudják, miért csatlakoznak: mert ez a nép, a mi népünk csinálta a forradalmat. Kevéssel ezelőtt egy külföldi tudósító azt mondta nekem: a nép veletek van. Nem igaz! Hamis! Mi egyszerűen az ifjúság hullámától jutottunk oda. Nekem fogalmam sincs, hogy jutottam a központi székház erkélyére, hogy beszéljek. Amit tudok, az az, hogy ha ma, az elmúlt napokban széleskörűen jellemzett terrorista bandák akciói közepette gazdasági tevékenységünk mutatója ilyen magas, azt jelenti, hogy gyakorlatilag a nép viszi tovább a forradalmat. És én, amennyire tudok, próbálok e mozgalom magaslatán állni.

TÖRVÉNY

(Folytatás az 1. oldalról)

nyek, törvényerejű rendeletek és más szabályozó rendelkezések:

1. Minden törvényerejű rendelet, amellyel Románia címeit és kitüntetéseit adományozták Nicolae Ceaușescunak és Elena Ceaușescunak.

2. A Románia Szocialista Köztársaság Védelmi Tanácsának létrehozására, megszervezésére és működésére vonatkozó 1969. évi 5. számú törvény.

3. A terület és a városi és falusi helységek szisztematizálására vonatkozó 1976. évi 58. számú törvény.

4. A Románia Szocialista Köztársaság honpolgárai közötti kapcsolatokon belüli megszólítási normákra vonatkozó 1977. évi 29. számú törvény.

5. Az 1981. évi 22. számú törvény a párt és állami aktivistáknak, a tömeg- és társadalmi szervezetek aktivistáinak, a szocialista egységek vezető kádereinek, a mezőgazdaság és más tevékenységi területek szakembereinek arra vonatkozó kötelességéről, hogy azokban a helységekben lakjanak, amelyekben tevékenységüket kifejtik.

6. Az állami gazdasági egységek dolgozóinak a gazdasági fejlesztési alap létrehozásához társadalmi részekkel történő hozzájárulására vonatkozó 1982. évi 3. számú törvény. Az eddig letartott társadalmi részek visszafizetését szakaszosan, 1990. január 1-től kezdve a következő 3 évben valósítják meg.

7. A Nagy Nemzetgyűlés 1984. évi 5. számú határozata a lakosság tudományos élelmezési programjának jóváhagyásáról.

8. A terhességmegszakítást szabályozó 1966. évi 770. számú törvényerejű rendelet.

9. Az 1976. évi 68. számú törvényerejű rendelet a lakhelyváltoztatásról más helységekből a törvény szerint nagyvárosoknak nyilvánított helységekbe.

10. A terület és a városi és falusi helységek szisztematizálásával foglalkozó központi párt és állami bizottság és a helyi szisztematizálási bizottságok megszervezésére vonatkozó 1978. évi 56. számú törvényerejű rendelet.

11. A sokszorosító gépek és az írások másolásához szükséges anyagok és az írógépek rendszerére vonatkozó 1983. évi 98. számú törvényerejű rendelet.

12. A Büntető Törvénykönyv következő szakaszai:

— az abortuszra vonatkozó 1985—1988-as szakaszok,

— a valamely állami vagy társadalmi szervezet bármilyen eszköz révén történő nyilvános rágalmazására vonatkozó 237. szakasz.

13. A területi-közigazgatási egységek önigazgatására, önálló gazdasági-pénzügyi gazdálkodására és önfinanszírozására vonatkozó 1985. évi 1. számú törvény (amelynek alapján pénzösszegeket tartottak vissza a dolgozók javadalmazásából).

A Nemzeti Megmentési Front Tanácsa

Az együttérzés újabb megnyilvánulásai

(BELGRÁD. Agerpres).

A szomszédos Jugoszláviában a román nép szabadságért vívott harcának e nehéz napjaiban folytatódik a segélyek küldése — közli a Tanjug. A Jugoszláviai Vöröskereszt például hétfőn 10 tonna gyógyszerből és egészségügyi anyagokból álló két újabb szállítmányt indított Temesvárra. Ugyanakkor 3,3 tonna kenyeret indított útnak. A szabadkai November 29 vállalat munkásai elsősegélyként 7,5 tonna konyhakészítményt küldtek Temesvár lakosságának. A horvát kormány elhatározta, hogy a köztársaság árutartalékaiból 1 milliárd dinár értékű orvosi anyagot és gyógyszert küld. Ugyanazon szállítmánnyal együtt 1000 vérátömlesztési berendezést, valamint 6 000 ételadagot indít útnak a gyermekek részére. A Smederevska Palanka-i orvosi központ a belgrádi román nagykövetség útján közölte, hogy kész fogadni és orvosi kezelésben részesíteni a Ceaușescu dinasztia eltávolításáért vívott harcok 50 sebesült áldozatát.

Támogatásáról biztosítva a román népet a szabadságért és a diktatorikus vezetés megdöntéséért vívott harcában, Montenegro Szocialista Köztársaság Elnöksége mély sajnálkozását fejezte ki az áldozatok nagy számával kapcsolatosan. A montenegrói vezetőség támogatja a Nemzeti Megmentési Front Tanácsának a demokratikus szabadságjogok, az emberi szabadság és méltóság meghonosításáért tett erőfeszítéseit — hangsúlyozza Montenegro SZK Elnökségének közleménye.

(HELSINKI. Agerpres).

A finn egyház képviselői a karácsonyi ünnepek alkalmából tartott istentiszteleteken adományozásra szólítottak fel a román néppel való szolidaritási alapba. Helsinki már 20 000 finn márka gyűlt. A finn Vöröskereszt közölte, hogy országszerte gyűjtési kampányt indított a Romániának szánt nemzetközi segélyalap részére, gyógyszereket és egy orvoscsoportot küldött országunkba.

apróhirdetés

Eladó VHS video. Telefon: 8–29–74. (22285)

Sürgősen eladó antik bútor és Bobilna bútorgarnitúra. Telefon: 8–61–74. (22120)

Megtört szívvel tudatjuk, hogy a szeretett anya, nagymama, testvér, anyós, rokon,

ÖZV. SRANKÓ VARGA IRÉN
SZUL. SZÁSZ,

szíve, életének 74. évében, december 23-án megszűnt dobogni. Drága halottunkat a Házsongárdi temető nagykápolnájából folyó hó 29-én, pénteken 14 órakor helyezzük örök nyugalomra. A GYÁSZOLÓ CSALÁD. (22431)

Szomorú szívvel tudatjuk, hogy a nagyon szeretett édesanya, anyós, nagymama és dédmama,

ROZSNYAI DOMOKOSNÉ
BUDAI ZSUZSANNA,

életének 87. évében, rövid, de türelemmel viselt szenvedés után elhunyt. Temetése folyó hó 29-én, pénteken 13 órakor a Kismezői temetőben, a református egyház szertartása szerint. A GYÁSZOLÓ CSALÁD. (22455)

Megtört szívvel tudatjuk, hogy a szeretett édesanya, nagymama és dédmama, anyós, rokon, szomszéd és ismerős,

TAMÁS JÁNOSNÉ
JOÓ ZSUZSANNA,

életének 84. évében, hosszú szenvedés után, elhunyt. Temetése 28-án 13 órakor a Házsongárdi temető kápolnájából. A GYÁSZOLÓ CSALÁD. (22454)

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik drága halottunk,

ID. KUN KUTI ISTVÁN

temetésén részt vettek és fájdalmunkban osztozak. GYÁSZOLÓ CSALÁDJA. (22292/A)

Fájdalomtól megtört szívvel tudatom, hogy szeretett férjem,

WAGNER ÁRPÁD,

CFR nyugdíjas, életének 88. évében, hosszas betegség után, december 21-én elhunyt. Temetése december 30-án, szombaton 12 órakor a Házsongárdi temető nagykápolnájából. GYÁSZOLÓ FELESÉGE, ERZSI. (22330)

Fájdalommal, megtört szívvel tudatom, hogy a dolgoskezű, fáradtságot nem ismerő, drága jó férj, édesapa, após, nagyapa, apatárs, rokon, jó szomszéd,

NAGY DÉNES

hentes, a Húsipari Vállalat volt dolgozója, életének 68. évében, december 22-én váratlanul elhunyt. Drága halottunkat december 28-án, 12 órakor helyezzük örök nyugalomra a Házsongárdi temető nagykápolnájából. BÁNATOS FELESÉGE. (22332)

Szomorú szívvel emlékezünk

ID. BONYA BÉLÁRA,

halálának tizedik évfordulóján. FELESÉGE, GYERMEKEI ÉS UNOKÁI. (21890)

Hat szomorú hónap telt el, amióta eltávozott körülünk a szeretett férj, édesapa, após, nagyapa és rokon,

NAGY SÁNDOR

földész. Emlékét örökké őrizzük. BÁNATOS CSALÁDJA. (22464)

Kegyelettel emlékezünk az egy éve elhunyt, drága, önfeláldozó édesanyára, nagymamára, dédmamára és anyósra,

GASPÁR GYULÁNÉ
KOVÁCS MÁRIÁRA.

Szép emlékét örökre megőrizzük. A CSALÁD. (22945)

Mély megrendüléssel tudatjuk, hogy a szeretett pályatárs,

DANCSÓ GYÖRGY,

az Állami Magyar Színház nyugalmazott színésze, életének 96. évében, elhunyt. Közel fél évszázadon át töretlen hittel szolgálta a jövőt munkáló élő szó, az anyanyelvű kultúra ügyét. Emlékét megőrizzük. AZ ÁLLAMI MAGYAR SZÍNHÁZ TÁRSULATA. A Házsongárdi temető kápolnájából f. hó 27-én 13 órakor helyezzük örök nyugalomra. (22444)

Lélekben megtörve, az örök elválás fájdalmával tudatom, hogy drága jó férjem,

MOLNÁR GYULA,

a Sinterom nyugdíjasa, életének 81. évében, türelemmel viselt, hosszas szenvedés után, 1989. december 22-én örökre megpihent. Beteg szíve már nem fáj, de az enyém vérzik, mert a bánatot csak az élők érzik. Drága halottunkat december 30-án, szombaton 13 órakor helyezzük örök nyugalomra a Házsongárdi temető egyes kápolnájából. BÁNATOS FELESÉGE, RIA. (22329)

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik gyászunkban mellettünk álltak és velünk éreztek. A BUZÁS CSALÁD. (22443)

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: Kolozsvár, Napoca utca 16, Postafiók: 239, telefon: 1—64—16 (központ). Nyomdaipari Vállalat, Kolozsvár, Index 40—161